

II.

Kraljeva hiša je bila seveda največja in najlepša v vasi; Kralj sam je pa veljal po vsi bližnji in daljni okolici kot največji bogatin in zajedno kot največji skopub. Že njegovemu očetu so zastran njegovega bogastva nadeli ime Kralj (pisal se je drugače). Sedanji gospodar Šimen je še pomnožil nekdanje imetje. Skoro brez vseh vednosti ravnal se je po receptu svojega očeta. Neslo je, dasi so se dolžniki časih kar zvijali. Toda, kdor je dolžan, mora molčati, in vsaka krivica ne pride iz zakotnih vasij do ušes postavne pravice.

Žena njegova je prinesla k hiši lepo doto, a molčati je morala o vsem, kar je učinil Šimen. Sin, Maničin brat, umrl je pred nekaj leti za plućnico. Moral je delati pri hiši kot najemnik, in po neprevidnosti se je pregrel. O njegovem pogrebu, ko je stal Kraljev Šimen pri odprtem grobu svojega sina, videli so ljudje prvič, da je žalosten, celo solzo je otrl iz očesa, drugače se mu pa človek ni mnogo bolj smilil kot živina. Tedaj je pokazal, da ima nekaj srca. Sinova rana smrt je omejala očeta toliko, da je poslal hčerko v mestne šole. Ko se je vrnila, hotel je, da se privadi gospodinjstvu in hišnim opravilom, saj bode ona podedovala vse njegovo bogastvo. Na ženitev pa ni mislil še prav nič. Pa kaj neki? Deklici je komaj dobrih osemnajst let, kar nič se še ne mudi.

V nedeljo potem je došel Ivan Kraljevo Manico, ko je šla od maše in jo spremil domov. Povedala mu je, da pojde z nekaterimi tovarišicami popoldne v bližnji gozdek na hlad, in če ne bode drugače — tudi krompir peč. Obljubila je tudi teta Cila — tako je rekla Manica, — da pojde. Teta Cila je bila sestra Mančine matere. Za svoje mladosti je bivala pri nekih sorodnikih v mestu. Zato tudi sedaj še ni zabila mnogo mestnih navad in se je ponašala s tem, da zna občevati z gospodo. Manica jo je imela rada že od nekaj. — Ta izjava je bila Ivanu gotovi migljaj, da se pridruži tudi on. Ko ji pove svojo željo, prikima Manica zadovoljno kakor da se to ume že samo ob sebi. V tem trenutku se je zdela njemu Manica nad vse dražestna.

Takih zabavnih izletov je bilo pozneje še več, in Ivanov uradni „šef“ je na tihem že mrmral, kaj da mora Zalar vsako nedeljo in vsaki praznik doma; rekel pa ni nič. Mlada znanca sta se kmalu tako do dobra spoznala, da je Ivan izkopal pečeni krompir iz pepela, Manica ga je nekaj oddelila teti, ostali del pa osnažila in devala košček za koščekom v usta Ivanu, ki je obično ležal ob njenih nogah in jo dražil. Časih se je pitanje vršilo obratno, Ivan je nosil dišeči krompir in ga polagal nji v usta; bil je pa vselej tako neroden, da se je zadel njenega lepega lica, ki se je v tem kolikor toliko zmazalo, in teta se ji je začela smejati na ves glas, Manica je zato njega posvarila tako ljubeznjivo, da bi na veke poslušal taka svarila.

Ivan je spoznal, da je Manica blaga duša, popolnoma različna od njenega očeta. Spoznal je tudi, da mu

ni le slučajno, marveč resnično dobra in prav otroško udana. Ko ji je nekoč tožil svojo žalostno usodo, rekla mu je odločno: „Ivan, mari ste obupali v bodočnost?”

„Nisem ne, gospica“, de on, a zdi se mi prav tako črna kot preteklost“. —

„Mislili ste menda reči: kot sedanost, ne?“ doda ona nagajivo.

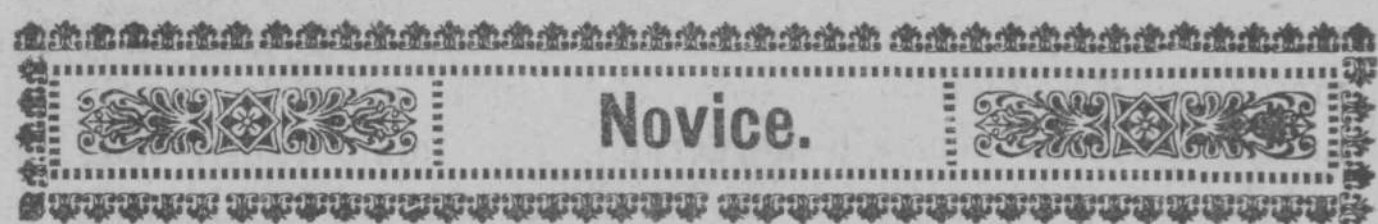
„Ne, Manica! Kadar sem v Vaši družbi, ali pa kadar sem pri materi, tedaj pozabim vse“.

„Tedaj vidite, da ni vse tako črno, kakor se Vam zdi. Bog vedi, kaj vam že vse ponuja bodočnost. Bodete sodni pristav, bodete sodnik. Ljuba ženska ob Vaši strani Vam bo liki svetlo solnce čmerne megle pregnala temne misli. Bodočnost Vam še vse obeta“. (Dalje sledi.)

Poučni in zabavni drobiž.

— Zoper jetiko Kreozot, kateri se sploh priporoča proti plučni tuberkulozi, se je glasom poročil iz vseučiliščne klinike prof. Leidena v Berlinu zopet izkazal kot izborno sredstvo zoper nesrečno jetiko, ki toliko ljudij pahne v prerani grob. Na tem zavodu zdravijo že nad leto dnij z naj-najboljšim vspehom s kreozotom to bolezen. Pri 28 slučajih zdravljenja je bil popolen uspeh v 27 slučajih. Bolniku se daje na dan po pet kapljic kreozota. Zdravljenje traja do 7 tednov in 300 gramov kreozota zadostuje za ozdravljenje.

— Potresi v Avstriji 1. 1897. Predsednik potresne komisije akademije znanostij, višji rudniški svetnik dr. E. pl. Mojsisovič, je sestavil potresne izkaze za 1. 1897. Potresi so bili v Avstriji v 203 dneh. Največkrat so bile od potresa obiskani Goriška, Kranjska, Istra in Dalmacija. Tem deželam slede Štajerska, Koroška in Tirolska. Najbolj razširjen je bil potres dne 15. julija, ki je svojo moč pokazal v ljubljanski okolici in katerega so tudi drugod čutili. Potres dne 5. januarja so čutili na Češkem, Bavarskem in Gorenje Avstrijskem. Dlje trajajoč potres so čutili od 24. oktobra do 17. novembra v Krkonoših. Prav nič niso občutile potresa Nižjeavstrijska, Moravska, Šlezija, Galicija in Bukovina.

— Osebne vesti. Začasni mestni inženier gospod Al. Ciuha je imenovan leželnim inženierjem. — Mesto poštnega odpravitelja na Dovjem je dobil župan Jakob Janša, v Banjaloki posestnik Jos. Kajfež. — Na deseto učiteljsko mesto na c. kr. rudniški šoli v Idriji je imenovana učiteljica R. Hřibal.

— Sprejem knezoškofa dr. Antona Jegliča. Sedaj je določeno, da dojde novi knezoškof dr. Ant. Jeglič dne 20. maja ob 1/2 12 opoldne v Ljubljano. V namen dostojnega vsprejema novega vladike je župan ljubljanski g. Iv. Hribar povabil na posvet ljubljanska slovenska društva. Sklenilo se je, da društva z vihrajočimi zastavami pridejo k sprejemu na kolodvor. Zvečer ob 9. uri prirede pevska društva novemu knezoškofu bakljado in serenado pred knezoškofijsko palačo. V nedeljo dne 22. bode slovesna intronizacija novega knezoškofa.

— Novi knezonadškof goriški dr. Jak. Missia bo slovesno intronizovan dne 22. maja v Gorici.

— Potrjen zakon. Presvitli cesar je potrdil od dež. zbora kranjskega sklenjeni zakon, po katerem se davčni občini Gorenja Orehovica in Polhovica izločiti iz velike občine Brusnice in se ustanovi iz teh samostojna selska občina Orehovica.

— **Novo gimnazijsko poslopje.** Temeljna in zidarska dela pri zgradbi novega gimnazijskega poslopja izročila so se stavbeni tvrdki Supančič & Knez v Ljubljani.

— **Odložitev izdatkov iz državnega proračuna za l. 1898.** Vladni listi poročajo, da je vlada v državnem proračunu za l. 1898 črtala nekatere izdatke odločene za izvršitev raznih del. Med drugimi je črtala tudi naslednje postavke: 51.000 gld redne dotacije za ceste na Kranjskem, 45.000 gld. za zagrebško državno cesto v Novem mestu in za most čez Krko, 15.000 gld. za državno cesto pri Kobaridu, 26.300 gld. za vodne zgradbe ob Savi, 120.000 gld. za deželnovladno poslopje v Ljubljani, 50.000 gld. za zgradbo justičnega poslopja v Ljubljani, 50.000 gld. za pospeševanje obrtnosti, 1.652.000 gld. za zgradbo lokalnih železnic itd. To svoje ravnanje opravičuje vlada s tem, da državni zbor še dosedaj ni odobril proračuna. Torej nagajivost obstrukcionistov je kriva tega koraka vladinega. Seveda dosledne se vlada tu ni pokazala, ker na drugi strani zahteva 30 milijonov naknadnega kredita, katere je izdala za vojaštvo, kar ji pa tudi niso dovolili ljudski zastopniki. Za Ljubljano je posebna škoda, da je vlada žrtvovala tudi zgradbo justičnega poslopja, ki je toli potrebno.

— **Državna podpora.** Poljedeljsko ministerstvo je kmetijski podružnici v Št. Jarneju za pospeševanja vinarstva dovolilo 250 gld. podpore.

— **Državnozborna dopolnilna volitev** namesto odstoplega drž. poslanca g. dr. Šušteršiča bo začetkom junija Katoliško-narodna stranka kandiduje za to mesto g. deželno-sodnega svetnika Iv. Vencajza.

— **Južna železnica** namesti leseni most čez Ljubljano pod Žalostno goro na Barji z železnim, isto stori z lesenim mostom, ki vodi med Kresnicami in Litijo pri Poganiku čez Savo. Novi prvoimenovani železni most bode tudi ugodno vplival na hitrejši odtok Ljubljanice, oba nova mosta bota pa bolj varna, posebno glede požara, vsled česar je železniško ministerstvo tako sililo južno železnico, da se je odločila za nova železna mosta.

— **Važna razsodba** Upravno sodišče je te dni razglasilo principijelno jako važno razsodbo, pri kateri je občinskimi zastopom in okrajnim zastopom prepovedano darovati kaj v narodne namene. Povod temu je dala pritožba nekaterih Nemcev proti sklepu občinskega zastopa in okrajnega zastopa v Smichovu, ki sta darovala 500 oziroma 600 gld. za češke manjšine. Brezdvomno se sedaj Čehi tudi pritožijo proti enakim sklepom nemških korporacij. Isto imajo storiti tudi slovenske manjšine v krajih, koder so nemški ali italijanski zastopi kaj takega sklenili.

— **Nedeljski počitek** uvel je tudi finančni minister dr. Kaizl za urade finančnega ministerstva.

— **Vodovod v Logatcu** Poljedeljsko ministerstvo je dovolilo za napravo vodovoda v Logatcu proračunanega na 77.000 gld. znesek 38.500 gld. Deželni zbor je dovolil v ta namen 15.000 gld.

— **Vodovod v Ambrusu.** Cesar je potrdil od dež. zbora kranjskega sklenjeni zakon glede preskrbljevanja občine Ambrus in sosednih občin s pitno vodo.

— **Vrhniška železnica.** Občinski odbor vrhniški vabi k slavnosti slovesnega prvega vboda povodom pričetka zgradbe Vrhnjske železnice dne 23. maja 1898. Zbiranje udeležencev ob 1/2 10. uri dopoldne v čitalnici, ob 10. uri sv. maša pri sv. Trojici, potem zajutrek. Ob 12. uri odhod na stavbišče kolodvora, ob 1/2 1. slovesni vboj po načelniku konsorcija in ob 2. uri banket v čitalnici.

— **Vipavska železnica.** Ministerstvo notranjih del je dalo drž. poslancema grofu Alfredu Coroniniju, dr. Antonu Gregorčiču in tovarišem dovoljenje, ustanoviti delniško družbo „Vipavska železnica“ s sedežem na Dunaji in je potrdilo društvena pravila.

— **Usposobljenostni izpiti** na tukajšnjem c. kr. ženskem učiteljskem se prično za otroške vrtnarice in za učiteljice ženskih ročnih del dne 6. junija t. l.

— **Zanimive izkopine** Na Gosposvetskem polju pri Celovcu in sicer na posestvu baronice Reinlein so našli krasna mozaična tla. Zanimanje za ta mozaik je veliko. Bil je poznan že v prvem stoletju po Kristusu in se je sedaj po naključju zopet našel. Iz merodajne strani se je odredilo, da se izkopavanje nadaljuje.

— **Strokovni tečaj za črevljarje,** ki se vrši na starem strelišču in ga vodi učitelj c. kr. tehnologijskega obrtnega muzeja na Dunaji g. Hulka se je podaljšal do 21. maja. Razni dostojanstveniki, ki so tečaj obiskali so se jako laskavo izrazili o vnetosti čevljarjev, ki s tolikim zanimanjem slede spretnemu predavanju strokovnega učitelja. Sodba je le ena med obiskovalci tečaja, da bo vspeh jako velik.

— **Obravnava zaradi demonstracij** vršečih se dne 20. februarja proti Karniolcem v Zvezdi se je pričela danes pred tukajšnjim deželnim sodiščem. Obtoženih je 18 oseb.

V Italijo morejo zasebniki brzojaviti le v netajnem jeziku.

— **Prihodnje porotno zasedanje** pri tukajšnjem c. kr. deželnem sodišču se prične dne 6. junija.

— **Epidemična bolezen.** Nalezljiva bolezen „otrpenje tilnika“ ki je gospodovala nekaj časa v Kotredežu in Potoški vasi v litjskem okraju je pojenjala. Od 18 zbolelih oseb jih je 10 ozdravelo 8 pa umrlo.

— **Glasbene Maticе pevski zbor** priredita v nedeljo dne 15. maja popoldanski izlet v Dolnice k Miklavu.

— **Podružnica sv. Cirila in Metoda v Šiški** priredi v nedeljo dne 15. maja veselico pri Matjanu v Zgornji Šiški. Vspored obsega tamburanje, petje in govor.

— **Pevsko društvo »Glas«** v Sodražici bode na binkoštni pondeljek slovesno blagoslovilo svojo zastavo.

— **Umrli** je dne 9. maja bivši trgovec g. Friderik Soss v Ljubljani, star 49 let. Grozna potresna katastrofa je povzročila, da je oslabil na umu in od tedaj vidno hiral. Naj v miru počiva!

— **Golobi — pismonoše** Minolo nedeljo je gospod Demscher iz Novega mesta spustil iz Grosupljega 11 golobov

— pismonoš. Prvi oddelek 5 golobov je izpustil ob 3. uri in brzojav je naznanil, da je došlo vseh pet 5 golobov ob 4. uri v Novo mesto. Tudi drugih 6 golobov je dospelo v Novo mesto. Došle golobe je bilo opaziti, da so utrujeni, a opomogli so se kmalu. V kratkem spusti g. Demschar golobe — pismonoše iz Ljubljane.

— **Samomor.** Ustrelil se je s svojo puško v orožniški vojašnici orožniški postajevodja Urh Ambrožič v Kočevji. Uzrok samomoru ni znan.

— **Nezgoda.** Ko je minolo nedeljo dopoldne hotel biciklist Iv. Pirnat na Marije Terezije cesti prehiteti nekega fi-jakarja, je v trenutku ko je švignil mimo konja, ta naenkrat zavil proti biciklistu in tega podrl na tla. Pirnata je konj znatno poškodoval.

— **V vodnjak je padel.** Zidar Albert Spetič star 28 let je minoli teden delal na neki hiši v Trstu. Nesreča je hotela, da je pal s strehe in sicer na slabo pokrit vodnjak na dvorišču. Deska pri vodnjaku se je ulomila in nesrečnež je pal v vodnjak. Navzoči ljudje niso mogli ubogega delavca rešiti in utonil je v vodnjaku.

— **Cerkveni tat.** V noči od 5. na 6. maja ukradena sta bila iz cerkve v Lescah na Gorenjskem monštranca in ciborij. Neznani tat je hostije vse pustil v tabernakeljnu in istega zopet zaprl, kakor ga je odprl s ključem ter odšel.

— **Z drevesa pala** je dne 6. maja posestnikova žena Katarina Magister iz Zagradišča v ljubljanski okolici, ko je nabirala zelenje. Težko poškodovano so odnesli domu. Drugi dan je umrla vsled dobljenih poškodb.